

Brzeska

Dzielnice: Praga Północ

Osiedla: Szmulowizna

Atrybuty:

Rok utworzenia nazwy: 1873

Opis

Nazwa pochodzi od powstałego w 1866 roku **Dworca Terespolskiego**, zwanego też Brzeskim, który dziś zwie się Wschodnim. Nazwa dworca prawdopodobnie pochodzi zaś od wschodniego (na Brześć) kierunku linii kolejowych

Ciekawostki

Wytyczona w latach `80 XIX w. w sąsiedztwie Dworca Terespolskiego, zwanego też Brzeskim. W 1925 roku przedłużona za ul. Białostocką - wówczas ten odcinek nosił nazwę ul. Słonimska. Scalona nazwą dopiero po II wojnie światowej.

Stan obecny:

Nr 9: **kamienica**. Prawdopodobnie z końca XIX w. W podwórzu kapliczka z figurą Matki Boskiej.

Nr 11: **kamienica**. Trzypiętrowa, powstała pod koniec XIX w. Wolno stojąca kapliczka w pierwszym podwórzu - figura Matki Boskiej ustawiona na cokole, datowana na rok 1943. Oszklona kapliczka skrzynkowa na ścianie trzeciego podwórza, z figurką Matki Boskiej i świętymi obrazkami.

Nr 12: **Szpital Kolejowy nr 2 im. dr. M. Okońskiego**. Budynki powstały już w latach `70 XIX w. i wówczas mieściła się tu Szkoła Techniczna Kolei Terespolskiej. W 1900 roku zaadaptowano je na siedzibę Szpitala Kolei Nadwiślańskiej ze względu na znakomite położenie pomiędzy Dworcem Wschodnim a Wileńskim. Podczas wojny obronnej 1939 roku znajdował się tu punkt opatrunkowy dla obrońców stolicy, w VIII 1944 roku został szpitalem powstańczym. Działał prawie nieprzerwanie do 2007 roku, później - w związku z kłopotami finansowymi PKP - zamykano kolejne oddziały, aż szpital przestał istnieć ok. 2009 roku.

Nr 13: **kamienica**. Prawdopodobnie z końca XIX w. W podwórzu duża, skrzynkowa kapliczka.

Nr 15/17: **kamienica**. Prawdopodobnie z końca XIX w. Skrzynkowa, oszklona kapliczka z figurą Matki Boskiej.

Nr 16: **mural "Umierający Chrystus"**. Praca Jolanty Kudeli powstała w 2010 roku w ramach projektu Jacka Schmidta "Otwarta Pracownia Wizytująca".

Nr 17a: **kamienica**. Pięciopiętrowa, z początku XX w. W podwórzu wolno stojąca kapliczka - figura Matki Boskiej na cokole (tabliczka z datą 09.08.1943).

Nr 18: **kamienica Menachama Rotweilego**. Powstała w latach 1913-1914 w stylu wczesnomodernistycznym. Kamienica była czynszowa, w 1916 roku dzierżawcą jej został Szaja Grobert. Nastawiona wyłącznie na zys charakteryzowała się cienkimi murami, dachem przepuszczającym wodę, gazem tylko w "reprezentacyjnych" mieszkaniach. Właściciel zmarł prawdopodobnie w 1921 roku, po jego śmierci przejęło ją Towarzystwo Kredytowe (była zastawiona) i sprzedało dopiero w 1936 roku Szlamie i Fajdze Szymanowiczom. W podwórku działała wówczas piekarnia zaopatrująca pobliski Bazar Różyckiego, większość mieszkań stanowiły niewielkie zakłady produkujące towary sprzedawane tamże. W 1940 roku jej właścicielem stał się Konstanty Warełko. Dziesięć lat później została uwłaszczona na mocy dekretu Bolesława Bieruta. Nie uszkodzona podczas okupacji hitlerowskiej, z czasem popadła w ruinę. Z powodu złego stanu w 1963 roku usunięto z niej balkony, ćwierć wieku później zapadła decyzja o jej rozbiórce. Do 1999 roku nic się nie działo, wówczas została jednak wpisana do rejestru zabytku, co zablokowało ewentualne wyburzenie. Dziś jest niezamieszkała, trwają prace rewitalizacyjne.

Nr 21: **kamienica**. Dwupiętrowa, zbudowana pod koniec XIX w. Na podwórzu wolno stojąca, oszklona kapliczka z figurą Matki Boskiej, ufundowana po wojnie jako wotum przez ocalałych lokatorów, małżeństwo Terechów.

Nr 24: **budynek praskiej filii Polskiej Akcyjnej Spółki Telefonicznej (PAST)**. Podczas Powstania Warszawskiego miejsce krwawych walk.

Data nadania nazwy: prawdopodobnie rok 1873.
